

Українська державна академія залізничного транспорту

**Кафедра «Економіка та управління виробничим і комерційним
бізнесом»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
та завдання до контрольної роботи
з дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносина»
для студентів економічних спеціальностей
6.030509 «Облік і аудит»,
6.030508 «Фінанси і кредит»,
6.030507 «Маркетинг»
заочної форми навчання

Харків 2015

Методичні вказівки розглянуто й рекомендовано до друку на засіданні кафедри «Економіка та управління виробничим і комерційним бізнесом» 5 березня 2015 р., протокол № 8.

Методичні вказівки рекомендовано для студентів економічних спеціальностей напрямів 6.030509 «Облік і аудит», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030507 «Маркетинг» заочної форми навчання.

Укладачі:

проф. В.В. Дикань,
доценти І.В. Токмакова,
Ю.А. Плугіна,
Т.Г. Сухорукова,
Ю.В. Єлагін

Рецензент

доц. В.О. Зубенко

ЗМІСТ

	Загальні положення	4
	Тематика теоретичної частини контрольної роботи .	4
	Вимоги до виконання теоретичної частини контрольної роботи	6
	Практична частина контрольної роботи	7
Завдання 1.	Розрахунок рівня безробіття	7
Завдання 2.	Розрахунок фондів робочого часу	9
Завдання 3.	Визначення потрібної чисельності робітників з ремонту локомотивів	10
Завдання 4.	Розрахунок продуктивності праці	11
Завдання 5.	Розрахунок норми часу на виконання операції	12
Завдання 6.	Складання раціонального (нормального) балансу робочого часу	14
Завдання 7.	Визначення норми часу на операцію та норми виробітку	16
Завдання 8.	Розрахунок фонду заробітної плати робітників	16
	Вимоги до оформлення та захисту контрольної роботи	19
	Список літератури	19
Додаток А.	Трудомісткість, програма ремонту локомотивів та номінальний годинний фонд робочого часу	21
Додаток Б.	Вихідні дані для визначення показників продуктивності праці	22
Додаток В.	Дані хронометражних спостережень	23
Додаток Г.	Результати фотографії робочого дня	27
Додаток Д.	Вихідні дані для розрахунку фонду заробітної плати робітників з ремонту локомотивів	30

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою дисципліни «Економіка праці та соціально-трудо­ві відносини» є формування системи теоретичних і прикладних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення продуктивності праці та розвитку соціально-трудо­вих відносин (СТВ) в Україні.

Вивчивши курс, студент повинен:

- знати зміст, структуру, елементи системи СТВ; зміст та завдання організації праці, методи нормування праці; форми та системи оплати праці, методи мотивації праці;
- вміти на практиці застосувати методи організації праці, провести фотографію робочого дня, розрахувати потрібну чисельність працівників, розрахувати заробітну плату робітника; запропонувати заходи щодо поліпшення використання трудових ресурсів підприємства.

Мета контрольної роботи – закріплення знань студентів з дисципліни і розвиток умінь та навичок щодо використання методичного апарату.

Контрольна робота містить теоретичну та практичну частини. Тематика теоретичної частини подана нижче. Практична частина складається з 8 практичних завдань.

ТЕМАТИКА ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

- 1 Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів.
- 2 Формування робочої сили: відтворення населення; організація профпідготовки; поновлення працездатності.
- 3 Поняття, види та форми зайнятості населення. Безробіття.
- 4 Поняття продуктивності праці і трудомісткості, їх взаємозв'язок.
- 5 Фактори і резерви підвищення продуктивності праці.
- 6 Вартість робочої сили та її формування.
- 7 Вартість життя та її показники.
- 8 Соціально-економічна сутність заробітної плати.

- 9 Форми і системи оплати праці.
- 10 Економічне обґрунтування необхідності та ефективності преміювання працівників.
- 11 Структура заробітної плати, її складові частини.
- 12 Система організації оплати праці.
- 13 Роль держави як арбітра та роботодавця на ринку праці.
- 14 Планування і формування персоналу підприємства.
- 15 Робочий час, його склад і структура.
- 16 Сутність і зміст нормування праці.
- 17 Методи нормування праці.
- 18 Види доплат та надбавок.
- 19 Поняття організації праці. Основні напрямки організації праці.
- 20 Умови праці. Фактори, що визначають умови праці і працездатність людей.
- 21 Фонди соціального страхування, їх формування, призначення та використання.
- 22 Планування фонду оплати праці на підприємстві.
- 23 Формування та структура доходів громадян у ринковій економіці.
- 24 Мотивація праці: сутність та механізми забезпечення.
- 25 Персонал підприємства. Його класифікація.
- 26 Колективний та трудовий договори. Зміст та призначення.
- 27 Фонди обов'язкового страхування робітників; формування, призначення та використання.
- 28 Державне регулювання зайнятості населення.
- 29 Види доплат, визначених законодавством.
- 30 Заробітна плата: номінальна та реальна. Податки на заробітну плату.
- 31 Шляхи поліпшення мотивації праці.
- 32 Бюджет робочого часу.
- 33 Витрати підприємств на оплату праці: планування і структура.
- 34 Робоче місце: вимоги, завдання організації, зв'язок з результатами праці.
- 35 Місце і роль потреб людини у формуванні системи оплати праці.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1 Номер тематичного завдання до виконання теоретичної частини контрольної роботи відповідає порядковому номеру прізвища студента в журналі.

2 Матеріал повинен бути викладений ясно, послідовно, логічно, доступно для розуміння, але без спрощення, без втрати точності наукового викладення.

3 Обсяг теоретичної частини повинен становити 5-8 сторінок.

4 Обов'язково необхідно навести огляд новітніх літературних даних з обраної проблематики (мінімум 5 джерел, перевага надається монографіям, навчальним посібникам, науковим статтям фахових видань.

5 План теоретичної частини контрольної роботи повинен бути погоджений з викладачем.

6 Після написання теоретичної частини контрольної роботи студент надає матеріали викладачеві для перевірки, після чого виправляє вказані недоліки, за їх наявності.

7 Захист теоретичної частини контрольної роботи відбувається шляхом доповіді. Доповідь має бути змістовним вираженням теоретичних положень контрольної роботи, тривати не більше 5 хв., бути актуальною, стисло розкривати тематику роботи, містити результати дослідження та висновки.

8 Матеріал теоретичної частини контрольної роботи оформляється згідно з правилами нормоконтролю, встановленими в УкрДУЗТ.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Розрахунок рівня безробіття

Розрахувати: рівень потенційного ВВП, фактичний та природний рівень безробіття. Вихідні дані подано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Показники, що характеризують безробіття

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Загальна чисельність населення, млн люд	44,9	44,7	44,4	42,1	45,2	47,1	48,5	48,1	46,1	46,4
2 Чисельність працездатного населення, млн люд	28,8	30,1	29,8	27,4	26,8	29,5	31,3	33,2	25,4	26,2
3 Чисельність зайнятих, млн люд	23,4	25,6	22,5	21,3	20,4	22,8	26,8	24,6	19,8	20,1
4 Чисельність фрикційних безробітних, млн люд	0,71	0,67	0,54	0,45	0,44	0,78	0,76	0,67	0,55	0,44
5 Чисельність структурних безробітних, млн люд	0,92	0,82	0,87	0,67	0,53	0,56	0,88	0,95	0,76	0,51
6 Чисельність циклічних безробітних, млн люд	1,1	0,91	0,99	0,87	0,80	0,81	0,91	1,3	0,86	0,67
7 Фактичний ВВП, млрд грн	1,454	1,567	1,783	1,897	1,456	1,287	1,873	1,562	1,603	1,904
8 Коефіцієнт Оукена	3,0	2,8	2,9	3,1	2,6	2,8	3,0	3,1	2,9	3,2

Методичні вказівки до вирішення завдання 1

1 Розрахувати загальну чисельність безробітних.

2 Фактичний рівень безробіття розраховується за формулою

$$Y_{\delta} = \frac{Ч_{\delta} * 100}{Ч_{ean}}, \quad (1.1)$$

де $Ч_{\delta}$ - чисельність безробітних;

$Ч_{ean}$ – чисельність економічно активного населення (чисельність зайнятих + чисельність безробітних).

3 Природний рівень безробіття розраховується за формулою:

$$Y_{\delta \text{ прир}} = \frac{Ч_{\delta \text{ фрикт}} + Ч_{\delta \text{ структур}}}{Ч_{ean}} * 100, \quad (1.2)$$

де $Ч_{\delta \text{ фрикт}}$ - чисельність фрикційних безробітних;

$Ч_{\delta \text{ структур}}$ - чисельність структурних безробітних;

$Ч_{ean}$ – чисельність економічно активного населення (чисельність зайнятих + чисельність безробітних).

4 Потенційний ВВП розраховується за формулою

$$Y'' = \frac{Y}{1 - \beta * (Y_{\delta} - Y_{\delta \text{ прир}})}, \quad (1.3)$$

де Y'' – потенційний ВВП;

Y – фактичний ВВП;

β - коефіцієнт Оукена.

Завдання 2. Розрахунок фондів робочого часу.

Розрахувати календарний, номінальний та ефективний фонди робочого часу. Кількість неділь днів – 52, субот – 51. Вихідні дані подано в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Дані про звітний місяць (у розрахунку на одного працівника)

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1 Середня тривалість чергових та додаткових відпускних днів	26	24	25	28	26	27	38	31	29	25
2 Середня тривалість відпусток у зв'язку з навчанням	2	7	10	23	5	1	3	7	1,9	8
3 Неявки у зв'язку із виконанням держобов'язків	0,8	0	0,5	0,3	0,9	1,5	1,9	2	6	3
4 Неявки через хворобу	5,2	11,6	2,4	18,9	21,5	11,1	3,4	5,6	8,3	9,0
5 Неявки через порушення трудової дисципліни	8,7	2,3	11,6	3,0	7,8	5,6	6,7	9,7	10,1	12,3
6 Неявки у зв'язку з вагітністю та пологами	3,6	1,1	0	2,3	5,8	13,2	7,9	8,4	4,5	3,7
7 Середня тривалість робочого дня, год	6,8									

Методичні вказівки до вирішення завдання 2

1 Визначити календарний фонд робочого часу за формулою

$$\Phi_k = D_p \cdot P_{cp} , \quad (2.1)$$

де Φ_k – календарний фонд робочого часу;

D_p – кількість календарних робочих днів за рік;

P_{cp} – середньорічна тривалість робочого дня.

2 Визначити номінальний фонд робочого часу за формулою

$$\Phi_n = (D_p - D_{omn}^{cp}) \cdot P_{cp} , \quad (2.2)$$

де D_{omn}^{cp} - середня тривалість відпустки у розрахунку на одного працівника.

3 Розрахувати ефективний фонд робочого часу за формулою

$$\Phi_{ef} = (D_p - D_n) \cdot P_{cp} , \quad (2.3)$$

де D_n – кількість днів неявок з усіх причин.

Завдання 3. Визначення потрібної чисельності робітників з ремонту локомотивів.

Визначити необхідну чисельність робітників з ремонту локомотивів. Вихідні дані наведені у додатку А.

Розрахунки занести в таблицю 3.

Таблиця 3.1 – Розрахунок чисельності робітників з ремонту локомотивів

Вид ремонту	Кількість ремонтів	Трудомісткість одного ремонту, люд.год	Загальна трудомісткість, люд.год	Явочна чисельність	Облікова чисельність
ПР- 2					
ТО - 2					
Разом		-			

Методичні вказівки до вирішення завдання 3

Потрібний контингент робітників визначається в явочній та обліковій чисельності.

Явочна чисельність розраховується окремо за серіями локомотивів і видами ремонту за формулою

$$Ч_{яв} = \frac{\sum M_i * H_{pi}}{T_n}, \quad (3.1)$$

де M_i – кількість відповідних видів ремонту, од.;

H_{pi} – норма трудомісткості одного ремонту, люд.год;

T_n – номінальний годинний фонд робочого часу за рік, год.

облікова чисельність визначається за формулою

$$Ч_{сп} = Ч_{яв} * (1 + K_{зам}), \quad (3.2)$$

де $K_{зам}$ – коефіцієнт заміщення, який ураховує заміщення робітників на період відпуски, хвороби, виконання державних та суспільних обов'язків. У розрахунках прийняти у розмірі 0,13.

Завдання 4. Розрахунок продуктивності праці

За вихідними даними додатка Б виконати розрахунок показників продуктивності праці робітників підприємства за місяць. За розрахунковими даними визначити вплив факторів на зміну продуктивності праці.

Результати розрахунків занести у таблицю 4.1.

Таблиця 4.1 – Показники продуктивності праці

Показник	Минулий рік	Звітний рік
Середньомісячна продуктивність праці, млн грн		
Середньогодинна продуктивність праці, грн		
Трудомісткість, люд.год/1 млн грн		

Методичні вказівки до вирішення завдання 4

Показниками рівня продуктивності праці є виробіток та трудомісткість. Показники продуктивності праці розраховуються за формулами:

- середньомісячна продуктивність праці робітника

$$\text{ПП} = Q/\text{Ч} ; \quad (4.1)$$

- середньогодинна продуктивність робітника

$$\text{ПП}_r = Q/\text{T} ; \quad (4.2)$$

- трудомісткість на 1 млн грн продукції

$$\text{T}_m = \text{T}/Q . \quad (4.3)$$

Вплив факторів на зміну величини продуктивності праці визначає факторна модель:

$$\Delta\text{ПП}_Q = Q_1/\text{Ч}_0 - Q_0/\text{Ч}_0 , \quad (4.4)$$

$$\Delta\text{ПП}_\text{ч} = Q_1/\text{Ч}_1 - Q_1/\text{Ч}_0 , \quad (4.5)$$

де 1, 0 – відповідно показники періоду звітнього року і минулого року.

Завдання 5. Розрахунок норми часу на виконання операції.

За даними хронометражу розрахувати норму часу на виконання операції. Вихідні дані завдання надано в додатку В. Результати розрахунків занести в таблицю 5.1.

Таблиця 5.1 – Результати хронометражних спостережень

Елемент операції	Тривалість елементів за спостереженнями, с					K _c	Середнє значення t _i
	1	2	3	4	5		
1							
2							
3							
4							
5							
Топ	-	-	-	-	-	-	

Методичні вказівки до вирішення завдання 5

Норму оперативного часу визначають у такій послідовності:

1) визначають тривалість виконання кожного елемента операції t_i декілька раз n; ця тривалість задана у вихідних даних.

Виключення слід проводити доти, доки розрахунковий коефіцієнт стійкості не буде перевищувати нормативне значення (1,5);

2) розраховують коефіцієнт стійкості (K_c) по кожному елементу (ряду) операції за формулою

$$K_c = t_i \max / t_i \min , \quad (5.1)$$

де t_i max; t_i min – максимальна і мінімальна тривалість виконання елемента операції;

3) порівнюють розрахунковий K_c з нормативним K_c^н (у завданні K_c^н = 1,5). Якщо розрахунковий коефіцієнт дорівнює або менше нормативного, слід проводити нижченаведені дії. Якщо розрахунковий коефіцієнт стійкості перевищує нормативний, тоді з хронометражного ряду виключають виміри, які різко відрізняються тривалістю елементів t_i max, що пояснюється випадковими причинами,

4) визначають норму часу на виконання елемента операції по кожному елементу (ряду), яке дорівнює середньому арифметичному значенню;

5) визначають норму часу на операцію в цілому T_{оп} як суму середнього часу по елементах операції.

Завдання 6. Складання раціонального (нормального) робочого часу.

Скласти фактичний та раціональний баланс робочого часу. Вихідні дані задачі надано в додатку Г.

Методичні вказівки до вирішення завдання 6

Складання раціонального балансу робочого виконується у такій послідовності:

1) за результатами фотографії робочого дня визначити середні арифметичні значення вимірів часу;

2) розподілити витрати часу відповідно до класифікації часу за категоріями; скласти однойменні витрати у фактичний баланс робочого часу у хвилинах. Результати занести у таблицю 6.1;

3) визначити відсоткове співвідношення кожної категорії часу до загальної тривалості робочого дня (480 хв) і до продуктивного часу;

4) визначити тривалість нераціональних витрат робочого часу (ВР+НР+ПпТ+ПпД);

5) скласти раціональний баланс, який не враховує нерегламентовані перерви і непродуктивну роботу. Нераціональні витрати робочого часу розподілити між категоріями продуктивного часу (ПЗ, ОП, ОБ) відповідно до їх питомих ваг у продуктивному часі фактичного балансу;

б) розрахувати відсоткове відношення кожної категорії робочого часу раціонального балансу до тривалості робочого дня.

Коефіцієнт можливого підвищення продуктивності праці розраховується за формулою

$$K_{\text{пш}} = 1 + \frac{T_{\text{втрати}}}{\text{ОП}}, \quad (6.1)$$

де $T_{\text{втрати}}$ – нераціональні втрати робочого часу (ВР, НР, ПпТ, ПпД).

Таблиця 6.1 – Складання раціонального балансу

Витрати робочого часу			Баланс робочого дня						
Основна група	Категорія часу	Індекс	фактичний				раціональний		
			Тривалість, хвилини	У процентах до продуктивного часу	У процентах до тривалості робочого дня	У процентах до оперативного часу	Тривалість, хв	У процентах до тривалості робочого дня	У процентах до оперативного часу
Час роботи	Підготовчо-заклучний	ПЗ							
	Разом оперативний	ОП							
	Обслуговування робочого місця	Об							
	Разом продуктивний час (ПЗ+ОП+Об)	ПЧ							
	Випадкова робота	ВР							
	Зайва невиробнича робота	НР							
	Разом непродуктивний час (ВР+НР)	РН							
Час перерв	Технологічні перерви	ПТ							
	Відпочинок та особисті потреби	Пвоп							
	Разом регламентовані перерви (ПТ+Пвоп)	РП							
	Викликані порушенням виробничого процесу	ПпТ							
	Викликані порушенням трудової дисципліни	ПпД							
	Разом перерв (РП+ПпТ+ПпД)	П							
	Усього робочого часу								

Завдання 7. Визначення норми часу на операцію та норми виробітку.

За даними завдань 5 та 6 визначити норму часу на операцію та норму виробітку за зміну.

Методичні вказівки до вирішення завдання 7

Норма часу на операцію визначається за формулою

$$H_{\text{ч}} = T_{\text{оп}} \left(1 + \frac{a + б + в + г}{100} \right), \quad (7.1)$$

де $T_{\text{оп}}$ – витрати оперативного часу на виконання операції (завдання 5);
а – відсоток витрат на підготовчо-заключний час відносно оперативного часу;
б - відсоток витрат часу на обслуговування робочого місця відносно оперативного часу;
в - відсоток витрат на технологічні перерви відносно оперативного часу;
г - відсоток витрат на відпочинок та особисті потреби відносно оперативного часу.

Коефіцієнти а, б, в, г визначаються за даними раціонального балансу (завдання 6).

Норма виробітку за зміну визначається за формулою

$$H_{\text{в}} = T_{\text{зм}} / H_{\text{ч}}, \quad (7.2)$$

де $T_{\text{зм}}$ – тривалість зміни (480 хв).

Завдання 8. Розрахунок фонду заробітної плати робітників.

Розрахувати фонд заробітної плати робітників з ремонтів локомотивів (за даними завдання 3 та додатку Д).

Результати розрахунків звести в таблицю 8.1.

Таблиця 8.1 – Фонд заробітної плати по ремонтах локомотивів

Вид робіт	Чисельність	Основний фонд заробітної плати	Додатковий фонд заробітної плати	Доплати				Загальний фонд заробітної плати
				Святкові дні	Нічний час	Вечірній час	Умови праці	
ПР-2								
ТО-2								
Разом								

Методичні вказівки до вирішення завдання 8

Фонд заробітної плати планується по кожній групі робітників локомотивного депо на явочну чисельність згідно з тарифними ставками або окладами і відповідними доплатами.

1 Основний фонд заробітної плати по ПР-2 планується за формулою

$$\text{ФЗП}_{\text{осн}} = T_{\text{р\уч}} * C_c, \quad (8.1)$$

де $T_{\text{р\уч}}$ – загальна річна трудомісткість ПР-2 (завдання 3);

C_c – середня годинна ставка робіт по ПР-2.

Врахувати, що ремонти виконуються робітниками з різними тарифними розрядами, використовуючи формулу інтерполяції.

Середня годинна ставка розраховується за формулою

$$C_c = C_m + (C_b - C_m) * (P_c - P_m), \quad (8.2)$$

де C_m – годинна ставка меншого розряду;

C_b – годинна ставка більшого розряду;

P_c – середній розряд праці;

P_m – менший розряд праці.

Приклад: якщо $P_c = 3,6$, то $P_m = 3$; $P_b = 4$.

Ставка будь-якого розряду розраховується шляхом множення ставки першого розряду на тарифний коефіцієнт.

Додаткова заробітна плата містить виплати робітникам за невідпрацьований, але за законом сплачуваний час: сплата відпусток, вихідних допомог при звільненні, за час виконання державних і громадських обов'язків, проходження воєнних зборів та ін.

Річна додаткова заробітна плата визначається по кожній групі робітників. Для цього основний фонд заробітної плати множать на відповідний коефіцієнт заміщення (0,13).

$$\text{ФОТ}_{\text{дод}} = \text{ФОТ}_{\text{осн}} * 0,13,$$

$$\text{ФОТ}_{\text{тар}} = \text{ФОТ}_{\text{осн}} + \text{ФОТ}_{\text{дод}}$$

На ПР-2 запланувати доплату 50 % робітників за важкі умови праці (12 % тарифної заробітної плати).

$$\text{Думпр} = 0,5 * 0,12 * \text{ФОТ}_{\text{тар}}.$$

2 Основний фонд заробітної плати по ТО-2 оплачується за ставками 4-го розряду за формулою

$$\text{ФЗП}_{\text{осн}} = \text{Ч}_{\text{яв}} * \text{Т}_{\text{н}} * \text{С}_{\text{г}}, \quad (8.3)$$

де $\text{Ч}_{\text{яв}}$ – явочна чисельність робітників на ТО-2;

$\text{Т}_{\text{н}}$ – річна норма робочого часу одного робітника;

$\text{С}_{\text{г}}$ – годинна ставка 4-го розряду.

По ТО-2 запланувати доплати за роботу у святкові дні та в нічний час виходячи з цілодобового режиму роботи.

$$\text{Дсв} = 10/360 * \text{ФОТ}_{\text{тар}} * \text{К}_{\text{допсв}},$$

$$\text{Двеч} = 4/24 * \text{ФОТ}_{\text{тар}} * \text{К}_{\text{допвеч}},$$

$$\text{Дночн} = 8/24 * \text{ФОТ}_{\text{тар}} * \text{К}_{\text{допноч}}.$$

Відповідно до Галузевої угоди коефіцієнт доплат за святкові дні $\text{К}_{\text{допсв}}$ дорівнює 1, за вечірній час $\text{К}_{\text{допвеч}} = 0,2$, за нічний час $\text{К}_{\text{допноч}} = 0,4$.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота оформляється на ПК 14-ми шрифтом Times New Roman через 1 інтервал. Оптимальний розмір контрольної роботи – 15-18 аркушів. Загальні вимоги до оформлення текстової частини контрольної роботи наведені у методичному посібнику УкрДУЗТ [4].

Студент допускається до захисту контрольної роботи тільки у випадку дотримання всіх організаційних формальностей:

- виконання роботи відповідно до вимог;
- реєстрація контрольної роботи в журналі реєстрації;
- надання виконаної роботи на машинному носії.

При захисті контрольної роботи студент повинен відповісти на п'ять контрольних питань з теоретичної частини роботи.

По практичній частині роботи студент повинен уміти:

- пояснити розрахунок показників;
- дати якісну оцінку ситуації по кожному з практичних завдань.

Контрольна робота вважається захищеною, якщо студент відповів правильно на 75 % питань.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про зайнятість населення [Текст]: закон України // Закони України.– К.: Ін-т законодавства, 1996. – Т. 1. – С. 252-268.

2 Кодекс законів про працю [Текст]. – Харків: Одиссей, 2004. – 160 с.

3 Про оплату праці [Текст]: закон України // Закони України.– К.: Ін-т законодавства, 1997. – Т. 8. – С. 210-218.

4 Студентська навчальна звітність. Текстова частина. Загальні вимоги до побудови, викладення та оформлення [Текст]: Методичний посібник з додержання вимог нормоконтролю у студентській звітності. – Харків: УкрДАЗТ, 2005. – 40 с.

- 5 Абрамов, В.М. Нормування праці [Текст]: підручник / В.М. Абрамов, В.М. Данюк, А.М. Гриненко. – К., 1995. – 208 с.
- 6 Дикань, В.Л. Економіка праці на підприємствах залізничного транспорту [Текст]: підручник / В.Л. Дикань, Ю.В. Єлагін, Т.Г. Сухорукова. – Харків: УкрДАЗТ, 2012. – 275 с.
- 7 Генкин, Б.М., Экономика и социология труда [Текст] / Б.М. Генкин. – М.: Норма: ИНФРА – М., 2007. – 448 с.
- 8 Грішнова, О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносина [Текст]: підручник / О.А. Грішнова – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 535 с.
- 9 Економіка праці та соціально-трудова відносина [Текст]: підручник / за заг. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2009. – 491 с.
- 10 Єлагін, Ю.В. Економіка праці [Текст]: конспект лекції / Ю.В. Єлагін, Т. Г. Сухорукова. – Харків: УкрДАЗТ, 2011. – 45 с.
- 11 Калина, А.В. Организация и оплата труда в условиях рынка [Текст] / А.В. Калина. – К.: МАУП, 2003. – 312 с.
- 12 Козоріз В. Типові положення про атестацію. Положення про атестацію керівників [Текст] / В.Козоріз // Довідник кадровика. – 2009 – №1 – С. 5-9.
- 13 Основні положення з технологічного нормування праці на залізничному транспорті [Текст]. – К.: Державний науково-дослідний центр залізничного транспорту України, 2010. – 204 с.
- 14 Организация, нормирование и оплата труда на железнодорожном транспорте [Текст]: Учеб. для вузов / Ю.Д. Петров, М.В. Белкин, В.П. Катаев и др.. – М.: Транспорт, 2000. – 279 с.
- 15 Погорелов, Н.И. Экономика труда: учеб. пособие для экономических специальностей вузов [Текст] / Н.И. Погорелов. – К.: ИСМО, 1997 – 206 с.
- 16 Экономика труда и социально-трудовые отношения [Текст] / под ред. Г.Г. Меликьяна, Р.П. Колосовой. – М.: Изд. МГУ: Изд. Черо, 1996. – 623 с.

Додаток А

ТРУДОМІСТКІСТЬ, ПРОГРАМА РЕМОНТУ ЛОКОМОТИВІВ ТА НОМІНАЛЬНИЙ ГОДИННИЙ ФОНД РОБОЧОГО ЧАСУ

Таблиця А.1

Варіант	Трудомісткість одного ремонту, люд.годин		Річна кількість ремонтів		Номинальний годинний фонд, Год
	ПР - 2	ТО - 2	ПР - 2	ТО - 2	
1	650	8,7	22	10365	1999
2	480	10,6	25	9860	2001
3	590	8,8	12	11220	1996
4	540	9,7	10	11412	2004
5	1900	7,8	11	12100	1996
6	2132	7,1	13	10520	1997
7	3230	11,7	12	10650	2005
8	1955	8,2	16	10850	2002
9	1610	5,9	21	12350	1995
0	1265	6,8	20	12120	2001

Додаток Б

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

Таблиця Б.1

Варіант	Обсяг робіт, млн грн Q		Чисельність працівників, люд. Ч		Відпрацьовано люд.год T, тис.	
	Мину- лий рік	Звітний рік	Мину- лий рік	Звітний рік	Мину- лий рік	Звітний рік
1	4500	4650	525	500	88	86
2	3800	4000	450	430	75	74
3	3700	3700	450	400	75	69
4	4000	3900	475	420	79	72
5	5000	5050	600	550	100	95
6	3300	3900	390	430	65	73
7	3000	3500	360	400	60	68
8	3315	3800	385	410	64	70
9	3690	4200	430	450	72	77
0	3950	4500	460	480	77	82

Додаток Г

РЕЗУЛЬТАТИ ФОТОГРАФІЇ РОБОЧОГО ДНЯ

Таблиця Г.1

Витрати робочого часу	Виміри часу, хв				
1	2	3	4	5	6
1 Отримання і завдання роботи					
Варіант 1	10	10	12	7	8
Варіант 2	8	9	7	6	10
Варіант 3	8	7	10	5	7
Варіант 4	7	6	7	9	8
Варіант 5	8	6	7	9	6
Варіант 6	8	7	11	9	12
Варіант 7	10	10	12	7	8
Варіант 8	7	6	9	8	7
Варіант 9	10	6	11	10	10
Варіант 10	8	7	10	5	7
2 Інструктаж про порядок виконання роботи					
Варіант 1	7	15	18	16	13
Варіант 2	7	16	9	13	17
Варіант 3	7	9	17	14	13
Варіант 4	7	23	12	11	5
Варіант 5	15	12	17	16	13
Варіант 6	17	16	12	14	15
Варіант 7	7	15	18	16	13
Варіант 8	17	12	13	15	12
Варіант 9	5	10	16	24	10
Варіант 10	7	9	17	14	12
3 Виконання оперативних прийомів робіт					
Варіант 1	380	365	399	391	355
Варіант 2	380	375	355	370	383
Варіант 3	380	355	383	415	376
Варіант 4	357	380	377	405	379
Варіант 5	391	372	365	355	370
Варіант 6	391	412	378	377	363
Варіант 7	380	365	399	391	355
Варіант 8	385	372	407	391	376
Варіант 9	382	360	370	400	370
Варіант 10	380	355	383	415	376

Продовження таблиці Г.1

1	2	3	4	5	6
4 Очікування роботи					
Варіант 1	15	-	-	10	-
Варіант 2	14	20	23	15	-
Варіант 3	14	23	-	-	-
Варіант 4	22	-	-	-	13
Варіант 5	14	10	10	20	15
Варіант 6	-	-	20	-	-
Варіант 7	15	-	-	10	-
Варіант 8	10	5	-	14	-
Варіант 9	12	18	13	-	5
Варіант 10	14	23	-	-	-
5 Очікування інструктажу					
Варіант 1	10	10	-	13	19
Варіант 2	10	5	-	25	-
Варіант 3	10	-	-	12	14
Варіант 4	-	-	14	-	11
Варіант 5	10	5	10	5	25
Варіант 6	-	8	-	16	12
Варіант 7	10	10	-	13	19
Варіант 8	10	5	-	10	14
Варіант 9	10	-	-	12	14
Варіант 10	10	-	-	12	14
6 Виправлення браку					
Варіант 1	-	20	-	-	-
Варіант 2	21	-	40	-	38
Варіант 3	20	40	38	-	-
Варіант 4	45	-	-	-	20
Варіант 5	-	20	-	-	-
Варіант 6	-	-	18	-	36
Варіант 7	-	20	-	-	-
Варіант 8	-	30	-	-	20
Варіант 9	20	40	36	-	-
Варіант 10	21	40	38	-	-
7 Ходіння по особистих справах та особисті розмови					
Варіант 1	6	16	8	-	17
Варіант 2	8	16	-	13	-
Варіант 3	9	-	-	-	25
Варіант 4	-	13	17	14	10
Варіант 5	-	16	8	16	13
Варіант 6	9	-	-	24	12

Продовження таблиці Г.1

1	2	3	4	5	6
Варіант 7	6	16	8	-	17
Варіант 8	8	16	10	-	27
Варіант 9	9	-	2	-	25
Варіант 10	8	-	-	-	25
8 Перерва на відпочинок та особисті потреби					
Варіант 1	22	20	22	23	20
Варіант 2	15	17	22	23	14
Варіант 3	14	22	14	18	27
Варіант 4	20	22	27	22	17
Варіант 5	22	14	20	17	23
Варіант 6	17	18	20	22	14
Варіант 7	22	20	22	23	20
Варіант 8	20	14	18	22	14
Варіант 9	16	24	16	16	24
Варіант 10	15	22	14	18	27
9 Підготовка та прибирання робочого місця					
Варіант 1	20	15	21	20	16
Варіант 2	17	22	24	15	18
Варіант 3	18	24	18	16	18
Варіант 4	22	21	18	12	17
Варіант 5	20	15	23	22	15
Варіант 6	20	15	21	14	16
Варіант 7	20	15	21	20	16
Варіант 8	23	15	15	20	10
Варіант 9	16	22	16	18	22
Варіант 10	17	24	18	16	19
10 Пізній початок та раннє завершення роботи					
Варіант 1	10	9	-	-	32
Варіант 2	-	-	-	-	-
Варіант 3	-	-	-	-	-
Варіант 4	-	15	8	7	-
Варіант 5	-	10	20	20	-
Варіант 6	18	4	-	4	-
Варіант 7	10	9	-	-	32
Варіант 8	-	5	8	-	-
Варіант 9	-	-	-	-	-
Варіант 10	-	-	-	-	-

Додаток Д

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ РОЗРАХУНКУ ФОНДУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ РОБІТНИКІВ З РЕМОНТУ ЛОКОМОТИВІВ

Таблиця Д.1 – Тарифні коефіцієнти для робітників, зайнятих на ремонтах

Розряд	1	2	3	4	5	6
Тарифний коефіцієнт	1	1,08	1,2	1,35	1,54	1,89

Ставка першого розряду приймається у розмірі 7,2 грн.

Таблиця Д.2 – Середній розряд робітників, зайнятих на ремонтах локомотивів

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Середній розряд	3,5	3,7	4,2	4,3	4,4	3,8	3,7	4,1	5,2	5,6	5,8	3,9	4,9	5,1	5,7	4,5

Продовження таблиці Д.2

Варіант	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Середній розряд	5,4	4,8	5,9	5,5	3,3	3,8	4,6	5,3	4,9	4,7	4,4	5,2	3,9	4,7	5,2